

DUURZAAM PIONIEREN IN HET ONDERWIJS

Leren, innoveren en cocreëren van binnenuit

De vernieuwingsvraagstukken en uitdagingen waar we als school, onderwijsteam en professionals mee te maken hebben, nemen toe in complexiteit. Hoe kunnen we deze uitdagingen het hoofd bieden? Hoe kunnen we werkelijke innovatie en diepgaande verandering in het onderwijs mogelijk maken? En op welke manier kunnen we dat doen, zonder dat we de fouten uit het verleden herhalen?

‘Duurzaam pionieren in het onderwijs’ nodigt uit om op een authentieke en betekenisvolle manier bij te dragen aan de transitie in het onderwijs. Het vraagt van de lezer een persoonlijke ontdekkingsreis en de overtuiging om deze ervaring in te zetten om:

- ★ een andere professionaliteit te ontwikkelen;
- ★ andere voorwaarden te scheppen voor innovatie en vernieuwing;
- ★ samen vorm te geven aan duurzame onderwijsontwikkeling of dat nu op het niveau is van de les, de klas, het team, de afdeling, de school of het instituut.

In deze baanbrekende tijd staat een nieuwe generatie onderwijsprofessionals op. Professionals die nieuwsgierig, empathisch, moedig en creatief zijn. Die een gevoelsmatige kloof ervaren tussen waar we nu staan in het onderwijs en hoe het idealiter zou kunnen zijn. Professionals die open staan voor onderzoek, ontdekking en experiment.

Mieke Haverkort-de Vreede

is Master of Education en richt zich met haar onderneming *KreatieKracht* op sociale innovatie in het onderwijs. Zij is werkzaam als coach en procesbegeleider voor onderwijsteams en docenten op het gebied van duurzame onderwijsontwikkeling. Mieke deed ruim 12 jaar ervaring op als docent/leerkracht en loopbaancoach. Haar passie voor leren bracht haar in 2009 op het pionierspad.

BESTELKAART

Ja, ik bestel

..... ex. van **Duurzaam pionieren in het onderwijs** aan 39 euro*

Uitgeverij Politeia
Keizerslaan 34
1000 Brussel

Fax: 02 289 26 19
Tel.: 02 289 26 10

Of bestel via
www.politeia.be
info@politeia.be

Naam: .....
Functie: .....
Bestuur/Organisatie: .....
Tel.: .....
E-mail: .....
Adres: .....
Btw: .....

Datum en handtekening

* Prijzen inclusief btw en exclusief verzendingskosten. Voor actuele prijzen, raadpleeg steeds www.politeia.be. Uw gegevens worden door ons in een bestand bijgehouden en niet aan derden doorgegeven.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Manifest voor duurzaam pionieren in het onderwijs

Introductie: De reis van dit boek

DEEL 1: INNOVATIEPERSPECTIEF

Hoofdstuk 1

Het landschap van onderwijsvernieuwing

Hoofdstuk 2

Duurzaam pionieren als alternatieve route

Profiel van een pionier: Lorna Minkman

Hoofdstuk 3

Actieleren rondom jouw start van een ontdekkingsreis

Hoofdstuk 4

De uitdaging om te kiezen voor pionieren volbrengen

Profiel van een pionier: Ilse Meelberghs

DEEL 2: INNOVATIEVERMOGEN

Proloog: Mijn innerlijke reis (2013)

Uitdaging: Een pioniersmentaliteit ontwikkelen

Hoofdstuk 5

Terug naar de kern

Hoofdstuk 6

De ontwikkelingswegen van een pionier

Profiel van een pionier: Rob van Bakel

Hoofdstuk 7

Actieleren rondom je persoonlijke innovatievermogen

Hoofdstuk 8

De uitdaging van de pioniersmentaliteit volbrengen

Profiel van een pionier: Sander Galjaard

DEEL 3: INNOVATIEKLIMAAT

Proloog: De reis van een pioniersplek (2014-2016)

Uitdaging: Een pioniersplek creëren

Hoofdstuk 9

De condities voor onderzoek, ontdekking en experiment

Hoofdstuk 10

Een plek creëren voor onderzoek, ontdekking en experiment

Profiel van een pionier: Frans Droog

Hoofdstuk 11

Actieleren rondom het creëren van een pioniersplek

Hoofdstuk 12

De uitdaging van de pioniersplek volbrengen

Profiel van een pionier: Annebeth Wilton

DEEL 4: INNOVATIEPROCES

Proloog: Een cocreative reis (2014-2017)

Uitdaging: Samen een pioniersreis maken

Hoofdstuk 13

De cocreative weg

Hoofdstuk 14

In cocreatie de bocht door

Profiel van een pionier: Karin Donkers

Hoofdstuk 15

Actieleren rond het cocreative proces

Hoofdstuk 16

De uitdaging van de cocreative reis volbrengen

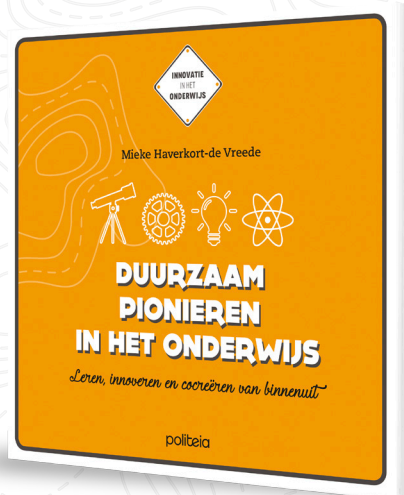
Profiel van een pionier: Sandra Verbruggen

Nawoord: De eindbestemming van dit boek

Over de auteur

Bronnen

Bijlage: Werkwijze uitdagingen

ONNODIG TE
FRANKEREN

JJBEA80000000000003832

UITGEVERIJ POLITEIA
Keizerslaan 34
1000 Brussel